

Utkast til tilsynsrapport – Høyere utdanning (bachelor og master)

Utdanningsinstitusjon:	Handelshøyskolen BI
Utdanningens navn:	Master i rettsvitenskap
Studiepoeng:	120 studiepoeng
Stedbasert / nettbasert / nettbasert med samling:	
Antall studenter:	
Sakkyndige:	Hans Petter Graver Lena Lauritsen Bendiksen Hanne Søndergaard Birkmose Marie Solberg
Saksnummer:	21/08798
Dato:	

Forord

Innholdsfortegnelse

1	Informasjon om søkerinstitusjonen	4
2	Vedtak.....	4
3	Faglig vurdering	5
3.1	Oppsummering.....	5
3.2	Forutsetninger for akkreditering.....	5
3.3	Krav til studietilbudet.....	9
3.4	Krav til fagmiljø.....	19
4	Samlet konklusjon	27
5	Dokumentasjon.....	28
	Vedlegg 1 Studiets læringsutbytte.....	29
	Vedlegg 2 Akkrediteringsprosessen.....	31
	Vedlegg 3 Presentasjon av den sakkyndige komiteen	32

1 Informasjon om søkerinstitusjonen

Handelshøyskolen BI ble etablert i 1943 og er en selveiende stiftelse med formål om å drive undervisning og forskning. BI har hoved-campus i Oslo og mindre campuser i Bergen, Trondheim og Stavanger. BI er en akkreditert vitenskapelig høyskole og tilbyr et doktorgradsprogram med spesialiseringer innen finans, samfunnsøkonomi, strategisk ledelse, ledelse og organisasjon, markedsføring og innovasjon og entreprenørskap. Høyskolen tilbyr en rekke bachelor- og mastergradsstudier, i tillegg til en rekke kurs og videreutdanninger, innenfor disse fagområdene.

BI søker her om en 2-årig master i rettsvitenskap.

2 Vedtak

(NOKUT skriver)

3 Faglig vurdering

Der det forekommer «vi» i dette kapitelet, er det et uttrykk for de sakkyndige.

3.1 Oppsummering

Den sakkyndige komiteen anbefaler ikke at Handelshøyskolen BI sin søknad om akkreditering for en 2-årig master i rettsvitenskap godkjennes. Dette gjelder selv om institusjonen oppfyller, eller er nær å oppfylle, mange av studietilsynsforskriftens krav til studietilbudet.

Blant annet er kravene til fagmiljøets størrelse og kvalifikasjoner bakgrunnen for at komiteen ikke anbefaler akkreditering av søknaden på nåværende tidspunkt. BI må styrke fagmiljøet med forskningskompetanse, og ansatte i hovedstilling og med førstestillingskompetanse i prosess- og strafferett.

For masteroppgaven har BI verken i søknaden eller i vedleggene vedlagt en emnebeskrivelse for masteroppgaven, hvilket betyr at komiteen ikke kan vurdere studietilbudets samlede arbeidsomfang. Videre medfører dette at det ikke er mulig å vurdere om kravene til innhold, samt kravene til undervisnings-, lærings-, og vurderingsformer for masteroppgaven er oppfylt.

BI har heller ikke, verken i søknaden eller i vedleggene, redegjort for praksis. Det er riktignok redegjort for valgemnet Internship. Det er likevel komiteens oppfatning at dette emnet faller inn under definisjonen av praksis i studietilsynsforskriften § 2-2 (9).

Det er også enkelte utfordringer knyttet til kravet om internasjonal studentutveksling.

Den sakkyndige komiteen anbefaler at søker utvikler en ny søknad når de mangler og svakheter som påpekes i rapporten er utbedret. Komiteen anbefaler ikke akkreditering av utdanningen 2-årig master i rettsvitenskap ved Handelshøyskolen BI.

3.2 Forutsetninger for akkreditering

3.2.1 Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Vurdering

Krav til styringsordning, reglement, klagenemnd, læringsmiljøutvalg og kvalitetssikringssystem er ikke vurdert i denne omgang da institusjonen er en akkreditert høyskole. De kravene som vurderes er universitets- og høyskolelovens krav til vitnemål og Diploma Supplement i lovens § 3-11, og krav til opptak og omfang av selvstendig arbeid i henholdsvis §§ 2, 3 og 6 første avsnitt i mastergradsforskriften.

Omfang av masterstudiet

Studiet oppfyller kravene i mastergradsforskriften om minst 30 studiepoeng i selvstendig arbeid, og at omfanget av graden som helhet skal tilsvare 120 studiepoeng.

Opptakskrav

Studiets opptakskrav skal være i tråd med mastergradsforskriften og tydeliggjøre de faglige forutsetningene som kreves for å begynne på studiet. Opptakskravene skal være fastsatt i institusjonens lokale forskrift, og også komme frem av studieplanen. Den sakkyndige komiteen bemerker at institusjonen i tillegg til institusjonens lokale forskrift, bør fastsette opptakskravene i studieplanen.

Masterstudiet i rettsvitenskap hos Stiftelsen Handelshøyskolen BI (heretter BI) vil være en ordinær master av 120 studiepoengs omfang i henhold til mastergradsforskriften § 3. Institusjonen legger opp til at studiet de første årene vil ha et opptak på 30-40 studenter, med ordinær søknadsfrist 1. mars 2023.

Rekrutteringen baserer seg på studenter som har fullført bachelorstudium i rettsvitenskap eller tilsvarende, jf. institusjonens lokale forskrift § 2-6. Ifølge suppleringsbrev fra BI av 14. februar 2022 sikter «Bachelor i rettsvitenskap eller tilsvarende» til bachelorgrad med et bredt spekter av juridiske emner som samlet utgjør minst 150 studiepoeng. Videre følger det av samme brev at «bachelorgraden må ha gitt uteksaminerte kandidater inngående kunnskap om og ferdigheter i juridisk metode (herunder anvendelsen av internasjonale kilder), sentrale privatrettslige rettsområder (herunder obligasjonsrett og tingsrett) og offentligrettslige rettsområder (herunder forvaltningsrett og statsrett). Bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss fra Høgskolen i Innlandet, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger og Universitetet i Sørøst-Norge oppfyller dette kravet».

Komiteen bemerker imidlertid at søknaden ikke inneholder en redegjørelse for BIs overveielser knyttet til rekruttering av studenter. Komiteen mener at slike overveielser er særlig nødvendige når BI ikke selv har en bachelorutdanning i rettsvitenskap som det ville være naturlig å rekruttere fra.

Videre kommer de generelle opptakskravene som gjelder for BIs masterutdanninger til anvendelse for dette studiet. Det kreves dermed minst B-snitt fra bachelorstudier for opptak til masterstudiet i rettsvitenskap ved BI, jf. institusjonens lokale forskrift § 2-4.

Det er i dag ingen krav til hvilke fag og emner en «Bachelor i rettsvitenskap» skal inneholde. Den sakkyndige komiteen bemerker derfor at institusjonen kontinuerlig må vurdere innholdet i de ulike bachelorutdanningene, når man vurderer om kandidaten tilfredsstillende institusjonens opptakskrav til den 2-årige masterutdanningen. For at det samlede læringsutbyttet etter fullført 5-årig utdanning skal gi den juridiske generalistutdanning som graden master i rettsvitenskap skal føre til, er det derfor viktig at institusjonen er svært bevisst på hvilke faglige krav den oppstiller som opptaksgrunnlag for masteren, se Kunnskapsdepartementets brev av 18. januar 2022. Institusjonen må altså påse at opptakskravene sikrer at kandidaten oppnår tilstrekkelig bredde og dybde i den samlede 5-årige utdanning som gir rett til graden «Master i rettsvitenskap». Se også punkt 3.3.10.

Basert på det ovennevnte vurderer den sakkyndige komiteen BIs opptakskrav til å være i samsvar med universitets- og høyskoleloven og mastergradforskriften.

Den sakkyndige komiteen bemerker likevel at BI i fremtiden bør avklare om og hvordan studenter som allerede er innpasset på de integrerte mastergradene, herunder hos Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø, kan tas opp til BIs mastergradsprogram. Den sakkyndige komiteen vil videre bemerke at det kan være problematisk for institusjonen å påse at kandidater fra de integrerte masterprogrammene oppnår det samlede læringsutbyttet etter fullført 5-årig utdanning, ettersom studenter fra de integrerte masterprogrammene ikke oppnår en bachelorgrad etter tre fullførte år. Et problem som reiser seg er om en institusjon som gir opptak for kandidater som har fullført 3-årig utdanning i rettsvitenskap, men som ikke har fått utstedt vitnemål, kan utstede vitnemål for «Master i rettsvitenskap» etter fullførte 5-år. Dette er særlig relevant fordi det for institusjonen kan være vanskelig å vurdere om kandidaten tilfredsstillende det samlede læringsutbyttet etter fullført 5-årig utdanning, ettersom kandidaten ikke har en bachelorgrad å vise til. Dette er likevel ikke noe som den sakkyndige komiteen kan ta stilling til, men noe institusjonen bør se videre på.

Rammeplan

Det er ikke vedtatt særlige rammeplaner for studiet/fagområdet.

Vitnemål og diploma supplement

Fiktivt vitnemål og diploma supplement følger av vedlegg 2 og 1. Norsk navn på graden er «Master i Rettsvitenskap», og engelsk oversettelse er «Master of Science in Law».

Læringsutbyttebeskrivelse følger av søknaden side 8 og 9, samt vedlegg 5. Slik komiteen vurderer det er informasjonen i det fiktive vitnemålet og diploma supplement i hovedsak tilstrekkelig, men det fremkommer ikke av diploma supplement en engelsk oversettelse av det overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for graden.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- utarbeide engelsk oversettelse av den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for graden

Høyskolen bør

- innarbeide opptakskravene i studieplanen
- gjøre rede for sine overveielser omkring rekruttering
- kontinuerlig vurdere hvilke institusjoner som tilbyr utdanning som tilfredsstillende opptakskravene, og som sammen med fullført mastergrad sikrer at det samlede læringsutbyttet etter fullført 5-årig utdanning gir den juridiske generalistutdanning som graden master i rettsvitenskap skal føre til
- avklare om og hvordan studenter som har fullført tre år hos de integrerte masterstudiene kan fullførte mastergraden hos BI

3.2.2 Informasjon om studietilbudet

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

Vurdering

Institusjonen har i vedlegg 3 og 4, samt gjennom søknaden, redegjort for informasjonen om studietilbudet på en god måte. Den vedlagte studieplanen og utdanningsplanen gir oversikt over når den enkelte student kan forvente å gjennomføre de ulike emnene, selv om det kun gjøres skjematisk på én enkelt side. Den enkelte beskrivelse av hvert emne følger av vedlegg 7, samt av søknaden. Det er lett å lese ut fra studieplanen hvilke emner som er obligatoriske, og hvor mange studiepoeng hvert emne har. Videre fremgår det klart av studieplanen at studentene kan velge å dra på utveksling hele tredje semester, eller bli på BI og ta tre valgemner, eventuelt internship og ett valgemne. Arbeidet med masteroppgaven starter på tredje semester, og avsluttes i løpet av fjerde semester.

Den sakkyndige komiteen savner imidlertid informasjon om studiets progresjon. Den eneste informasjonen om progresjon den sakkyndige komiteen har funnet, er under emnebeskrivelsen til emnet Internship, hvor det fremgår at deltakelse forutsetter at studenten har fullført alle emner i studiets første år. Det fremgår for eksempel ikke av søknaden eller andre vedlegg informasjon om studenten må bestå første og andre semester for å gå videre til tredje og fjerde semester, eller om det kreves bestått i enkelte emner før studenten kan gå videre til neste semester, eller om studentene valgfritt kan ta emner når som helst i studieløpet.

Ifølge søknaden forventer BI at studenter som drar på utveksling tar ett emne som tilsvarer og kan erstatte det obligatoriske emnet Law and Economics. Den sakkyndige komiteen savner en redegjørelse av hvordan institusjonen forsikrer seg om at studentene som drar på utveksling faktisk tar et emne med tilsvarende læringsutbytte som emnet Law and Economics (se også komiteens vurdering under punkt 3.3.8). Hvilke prosesser som ligger til grunn for denne vurderingen bør fremgå tydeligere av studieplanen eller eventuelle vedlegg til denne.

Videre savner komiteen en beskrivelse av om studenter kan velge å ta valgemner fra andre institusjoner, eksempelvis fra Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen eller Universitetet i Tromsø, og eventuelt beskrivelser av hvilke prosesser institusjonen har for å godkjenne valgemner fra andre institusjoner slik at det sikres at innholdet er faglig relevant for utdanningen.

Den sakkyndige komiteen har derfor, basert på det ovennevnte, samt de aktuelle vedlegg og søknaden, kommet frem til at institusjonen ikke oppfyller kravene etter studietilsynsforskriften § 2-1 andre ledd.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- presisere nærmere kravene til studiets progresjon i studieplanen, herunder avklare om institusjonen legger opp til at studentene må bestå emner/semester for å gå videre i studieløpet eller ikke

Høyskolen bør

- redegjøre nærmere for hvilke prosesser institusjonen har for å forsikre seg om at studenter som drar på utveksling tar ett emne som har tilsvarende læringsutbytte som det obligatoriske emnet Law and Economics, slik at dette fremgår tydeligere i studieplanen eller vedlegg til denne
- avklare om studenter kan ta valgemner hos andre institusjoner, og redegjøre for prosesser institusjonen har for å sikre at innholdet i valgemnet er faglig relevant for utdanningen

3.3 Krav til studietilbudet

3.3.1 Læringsutbytte og studiets navn

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Vurdering

Studiets navn

Studiets navn er «Master i rettsvitenskap». Den engelske oversettelsen av navnet er «Master of Science in Law». Navnet anses å være dekkende.

Læringsutbytte

Det fremgår av søknaden at studentene i løpet av det 2-årige masterstudiet i rettsvitenskap skal oppnå kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, samt holdninger som gjør dem til kvalifiserte jurister som utøver sin virksomhet på en etisk og ansvarlig måte.

Målet for studiet er beskrevet i vedlegg 5, Læringsutbyttetabell, og gjengitt i vedlegg 1 i denne rapporten. I tabellen beskrives målene gjennom krav til læringsutbytte i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttet ligger på Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) nivå 7. Det er tydelig at de fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelsene er på mastergradsnivå og BI har i søknaden begrunnet de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsen, herunder det særlige fokuset på kompetanse i forretningsjus. Læringsutbyttebeskrivelsen gir en grundig og god beskrivelse av utdanningens mål og kompetansekrav.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt.

3.3.2 Studietilbudets faglige oppdatering og relevans

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Vurdering

De emnene som inngår i studiet, omhandler gjeldende rett. Det ligger i fagets natur at det til enhver tid kreves at studiet er oppdatert i forhold til gjeldende rett. Komiteen vurderer at den faglige oppdatering både knyttet til studiets faglige innhold i seg selv og den relevansen studiet har for profesjons-, arbeids- og samfunnsliv sikres dels gjennom studiets forankring i det faglige miljøet på BI og dels gjennom etableringen og opprettelsen av et Advisory Council. Den sakkyndige komiteen bemerker også at det etablerte Advisory Council har diskutert behovet og grunnlaget for et masterstudium i rettsvitenskap med forretningsjuridisk profil.

Studiet skal ifølge søknaden gi selvstendig kompetanse for arbeidslivet og skal kunne mulighet for opptak for videre studier og mulighet for å oppnå en ph.d. grad i rettsvitenskap. Komiteen mener at studiet har tydelig relevans for arbeidslivet. Komiteen mener videre at mastergraden i rettsvitenskap kan kvalifisere for opptak til ph.d.-studier og at studiet derfor oppfyller kravet om at det skal ha relevans for videre studier.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt.

3.3.3 Studietilbudets arbeidsomfang

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier.

Vurdering

I søknaden angis det at studentene forventes å jobbe ca. 750-900 timer hvert semester. Dette utgjør 150-180 timer for et emne på 6 studiepoeng/ECTS og 300-360 timer for et emne på 12 studiepoeng/ECTS. En oversikt over arbeidsomfanget finnes i vedlegg 6 til søknaden.

I søknaden beskrives det at studiet legger vekt på at studentene skal lære seg å arbeide i grupper, men at de også skal tilegne seg ferdigheter for å løse nye problemer på en selvstendig måte. Dette avspeiles i de valgte arbeidsformene. Arbeidsomfanget er tilpasset studieopplegget og de ulike arbeidsformene, slik at studenten kan oppnå studiets læringsutbyttebeskrivelser. Komiteen bemerker likevel at det i mange av emnene er avsatt svært lite tid til at studentene kan forberede seg til eksamen/avsluttende evaluering.

Komiteen bemerker videre at arbeidsomfanget for masteroppgaven ikke er inkludert i vedlegg 6, slik at komiteen ikke fullt ut kan vurdere det samlede arbeidsomfanget for studietilbudet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt.

Høgskolen må

- gjøre rede for arbeidsomfanget for masteroppgaven, slik at komiteen kan vurdere det samlede arbeidsomfanget for studietilbudet

Høgskolen bør

- presisere i hvilket omfang den forventede tiden til selvstudium forventes brukt til eksamensforberedelse

3.3.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Vurdering

Innhold og oppbygning

BI gir en grundig beskrivelse av studiets innhold og oppbygning i søknaden side 14-18 og tilhørende vedlegg 4 og 7. Studiet går over to år inndelt i to semestre hvert studieår. Dette gir fire semestre til sammen.

Første semester er inndelt i fem emner tilsvarende 6 studiepoeng hver: Juridisk metode, internasjonalisering og etikk; EU- and EEA law in practice (EU- og EØS-rett i praksis); Skatterett; Selskapsrett; og Commercial Contracts. I andre semester undervises det i tre emner: Tvisteløsning i sivile saker og straffeprosess (12 studiepoeng); Alminnelig strafferett (6 studiepoeng) og Spesiell strafferett (12 studiepoeng).

Tredje semester gir forskjellige muligheter. Studentene kan velge utveksling (24 studiepoeng). For de studenter som ikke velger utveksling, skal de følge emnet Law and Economics (6 studiepoeng) og valgemenner (18 studiepoeng). Av de 18 valgbare studiepoengene kan 12 studiepoeng brukes i et internship. På tredje semester skal alle studenter begynne på sin masteroppgave (6 studiepoeng). Studiet avsluttes siste semester med et emne i forvaltningsrett (6 studiepoeng) og innlevering av masteroppgaven (resterende 24 studiepoeng).

I vedlegget «Læringsutbyttetabell» illustreres det hvordan de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for studiet dekkes i de enkelte emnene.

Per i dag eksisterer det ikke formelle kriterier for det faglige innholdet i et masterstudium i rettsvitenskap. Over tid har det likevel utviklet seg en form for konsensus om hvilke fag som anses som sentrale i en rettsvitenskapelig utdanning. Det anføres i søknaden at BI ved utvikling av studiet har tatt høyde for en slik tradisjonell inndeling av emner som forutsetter at studentene har relevant rettsvitenskapelig kompetanse fra bachelorstudiet. Slik komiteen ser det, bygger emnene i den foreslåtte studieplanen på den forventede kompetansen fra bachelorstudiet og sikter seg dels inn mot at studentene får generell rettsvitenskapelig kompetanse og dels inn mot at de får en særlig forretningsjuridisk profil.

Emner som særlig skal gjenspeile målsetningen om generell rettsvitenskapelig kompetanse er i første rekke Juridisk metode, internasjonalisering og etikk (6 studiepoeng), EU- and EEA Law in practice (6 studiepoeng), Forvaltningsrett – utvalgte emner (6 studiepoeng), Alminnelig strafferett og Spesiell strafferett (6 + 12 studiepoeng), Tvisteløsning i sivile saker og straffeprosess (12 studiepoeng), samt

masteroppgaven (30 studiepoeng). Emner som skal gjenspeile den forretningsjuridiske profilen, er i første rekke Selskapsrett (6 studiepoeng), Skatterett (6 studiepoeng), Law and Economics (6 studiepoeng), Commercial Contracts (6 studiepoeng) og valgemnene (18 studiepoeng). Valgemnet Internship er også et emne som skal gjenspeile den forretningsjuridiske profilen, og emnets kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse fremgår av emnebeskrivelsen.

Komiteen finner opplegget faglig godt og mener at det er en tilstrekkelig sammenheng i studietilbudets innhold og oppbygning. Når det gjelder progresjonen i studiet viser komiteen til kommentaren ovenfor under punkt 3.2.2. Komiteen bemerker at det i søknaden ikke foreligger en emnebeskrivelse for masteroppgaven. BI må utarbeide en emnebeskrivelse for masteroppgaven slik at komiteen fullt ut kan vurdere studiets innhold. Se også punkt 3.3.3.

Infrastruktur

Tilgangen til bibliotekressurser er vesentlig for jusstudenter, herunder særlig tilgangen til jusbøker og tidsskrifter. Sentrale kilder er tilgjengelig gjennom nettbaserte databaser som Lovdata, Idunn og Gyldendal Rettsdata. Komiteen finner at søker oppfyller kravet om tilgang til bibliotekstjenester innenfor fagets egenart. BI gir en grundig beskrivelse av den øvrige infrastrukturen, herunder fysiske og digitale ressurser, og komiteen mener at BI på tilfredsstillende vis har gjort rede for dette.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- utarbeide en emnebeskrivelse for masteroppgaven

3.3.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Vurdering

Undervisnings-, lærings-, og vurderingsformene er godt beskrevet i søknaden side 21-22.

Undervisningen består i hovedsak av forelesninger, seminarer og kollokvier. Her viser BI til at disse har som mål å fremme ferdighetstrening ved å forklare aspekter ved emner, som det kan være vanskelig for studentene å tilegne seg på egen hånd.

Sammenhengen mellom de enkelte emnene og studiets læringsmålsutbytte er beskrevet i vedlegg 5. Læringsutbyttet for de enkelte emner er beskrevet i vedlegg 7 – emnebeskrivelser. Lærings- og vurderingsformer er beskrevet i vedlegg 8.

I søknaden vises det til at studiet har fokus på at studentene skal lære seg å arbeide i grupper, at de skal tilegne seg ferdigheter i å løse nye praktiske problemer på en selvstendig måte, og at de kan formidle fagkunnskap og juridiske resonnementer. Stort sett alle emner inneholder derfor elementer som skal trene disse ferdighetene. Veiledning inngår som en mindre del i stort sett alle emner.

Komiteen bemerker at det ikke er en emnebeskrivelse for masteroppgaven. Det er derfor ikke klart hvordan denne legges opp, og BI må gjøre rede for lærings- og vurderingsformen for masteroppgaven, herunder rammene for den veiledning som gis. Se også punkt 3.3.3 og 3.3.4.

De vurderingsformene BI anvender er: skriftlig skoleeksamen, muntlig eksamen, muntlig eksamen basert på et tidligere utført case, muntlig presentasjon i gruppe, muntlig presentasjon basert på utlevert case, hjemmeeksamen, skriftlig innlevering i gruppe og skriftlig individuell innlevering. Vurderingsformene svarer godt til læringsutbyttebeskrivelsene da studentene prøves både muntlig og skriftlig, i tillegg til at de prøves individuelt og i grupper. Ved å benytte ulike vurderingsformer får også studentene øving i å mestre ulike typer oppgaver i form av praktiske og teoretiske problemstillinger. Vurderingsformene legger også opp til øving i å mestre ulike arbeidsformer i form av å prestere på bakgrunn av opparbeidet kunnskap (skoleeksamen), arbeid over tid med tilgjengelig kildemateriale (hjemmeeksamen) og formidling av muntlige resonnementer (muntlig prøving).

Komiteen mener at gjennom de ulike undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er det tilstrekkelig lagt til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen. Når det er sagt, er det potensiale for å legge til rette for enda større grad av aktiv studentundervisning ved å justere antallet forelesningstimer ned til fordel for et høyere antall timer med mer aktiv studentundervisning, slik som seminarundervisning.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høgskolen må

- gjøre rede for lærings- og vurderingsformen for masteroppgaven, herunder den veiledning som gis

3.3.6 Kobling til forsknings og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Vurdering

Kravet knytter seg til å vise en tilstrekkelig relevant og gjensidig kobling mellom FoU-virksomheten og studietilbudet, i tillegg til å vise hvordan studentene introduseres for forskning og faglig utviklingsarbeid i løpet av studiet.

I søknaden vises det her nokså kort til at undervisningen på masterprogrammet vil være basert på forskning, og dette begrunnes med at de emneansvarlige er professorer eller førsteamanuenser, at undervisningen vil bygge på deres egen og andres forskning og at de ansvarlige vil holde seg oppdatert på andres forskning nasjonalt og internasjonalt. Med tanke på studentenes introduksjon til forskning og faglig utviklingsarbeid fremgår det at de vil møte forskning ved at undervisningen er forskningsbasert.

Når det gjelder fagmiljøet og deres forskningskompetanse viser vi til vurderingene i punkt 3.4.1. Som det fremgår der, har mange av de emneansvarlige særlig forskningskompetanse innenfor de emner de skal være ansvarlige for og undervise i. Dette legger til rette for og bidrar til en god kobling mellom studietilbudet og forskning. Innenfor enkelte områder foreligger det ikke en like tett kobling mellom egen forskning og de delene av utdanningen den enkelte skal ha ansvar for/undervise i. Som drøftet i punkt 3.4.1 er det svakheter med forskningskompetansen innenfor fagene strafferett og prosessrett, men det kan i tillegg diskuteres om forskerkompetansen er sterk nok i enkelte av de andre fagene.

For kravene knyttet til fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse (se punkt 3.4.1) vil de svakheter som er påpekt være avgjørende for om kravene til fagmiljøet i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften er oppfylt. For kravet om koblingen mellom forskning og studietilbud synes det ikke like avgjørende at institusjonen har egen forskningskompetanse innenfor alle områder. Særlig gjelder dette når det ved BI er nokså bred forskerkompetanse i fagmiljøet, og mange aktive forskere. Det må likevel fremheves at det fremstår som en klar svakhet for studiets kobling til FoU, at forskningskompetansen innenfor områdene straffe- og prosessrett er så svak. Dette kan gi klare utfordringer for koblingen mellom forskning og studietilbud innenfor disse sentrale områdene. Forskerkompetansen bør her styrkes.

Til tross for at egen forskningskompetanse innenfor en del områder synes svak, fremstår planene for de ulike emnene solide med tanke på kobling mellom undervisning og forskning. Pensum er basert på oppdatert forskning, og beskrivelsene av innhold, oppbygning, undervisning, lærings- og vurderingsformer er i hovedsak, som vist over i punkt 3.3.4 og 3.3.5, tilfredsstillende. Det er ikke grunn til å betvile at undervisningen på masterprogrammet vil bygge på nasjonal og internasjonal forskning.

I søknaden er det ikke godtgjort hvordan studentene vil bli introdusert for forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom studiet, ut over å slå fast at det skjer gjennom at undervisningen er forskningsbasert. Gjennom den øvrige dokumentasjonen er det likevel mulig å se at studentene vil bli introdusert for forskning og forskningsnære oppgaver gjennom undervisning- og vurderingsformene. Variasjon i vurderingsformer, mulighet til å jobbe med et stort kildetilfang på hjemmeeksamen, variasjon i arbeid med både praktiske- og teoretiske problemstillinger, mv. gir gode muligheter for å introdusere studentene for forskningsaktiviteter. Det samme vil arbeidet med, samt undervisningen og veiledningen i forbindelse med masteroppgaven, selv om det som påpekt over mangler en emnebeskrivelse.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt.

Høgskolen bør

- styrke forskningskompetansen i fagmiljøet innenfor områder hvor denne er svak, for å legge til rette for sterkere kobling mellom forskning og studietilbudet
- arbeide med bedre beskrivelser og presiseringer av hvordan studentene introduseres for forskning og faglig utviklingsarbeid i løpet av studiet

3.3.7 Ordninger for internasjonalisering

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Kravet innebærer at studietilbudet settes i en internasjonal kontekst, slik at studentene eksponeres for et mangfold av perspektiver. Det som vurderes er om institusjonen tydeliggjør studietilbudets internasjonale dimensjoner. Ordningene for internasjonalisering kan omfatte en rekke aktiviteter slik som bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere, innvekslingsstudenter eller studentenes deltakelse på internasjonale workshops og konferanser. Dette er ikke en uttømmende liste.

Ifølge søknaden er internasjonalisering en av tre pilarer i den overordnede strategien til BI. For studenter på masterprogrammet i rettsvitenskap vil tre av de obligatoriske emnene foregå på engelsk: Commercial Contracts, EU- and EEA-law in practice og Law and Economics. Det benyttes også internasjonal litteratur i undervisningen.

BI åpner opp for både utveksling og innveksling av studenter. Det er positivt at en rekke valgemner tilbys på engelsk, slik at man sikrer at innkommende utvekslingsstudenter har et bredt valg av emner. Videre er det positivt at emnene som tilbys innvekslingsstudenter også tas av hjemhørende studenter på BI. Slik vil man få et internasjonalt perspektiv i klasseromsundervisningen.

I søknaden pekes det videre på at også andre emner enn de som tilbys på engelsk vil inneholde internasjonale perspektiver. Blant annet vil man i metodefaget lære om rettsanvendelse og juridisk metode i lys av internasjonaliseringen og EØS-retten. I selskapsrett vil studentene lære om hvordan aksjeselskap og allmennaksjeselskap er utviklet på bakgrunn av kontinental-europeisk selskapsrett og hvordan reguleringen av dagens aksjeselskap og allmennaksjeselskap er influert av EU-rett.

BIs fagmiljø har også internasjonale dimensjoner. Enkelte ansatte har bakgrunn fra andre land, og/eller har sin ph.d.-grad fra utenlandske institusjoner. Videre beskriver BI at det skal det hentes inn gjesteforelesere fra utenlandske institusjoner til flere emner.

Basert på det ovennevnte, samt informasjonen som fremkommer av søknaden, har den sakkyndige komiteen kommet frem til at institusjonen oppfyller kravene til internasjonalisering etter studietilsynsforskriften § 2-2 (7).

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt.

3.3.8 Internasjonal studentutveksling

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Vurdering

Studieplanen for masterstudiet i rettsvitenskap er lagt opp slik at det tilrettelegges for både utveksling og innveksling. Institusjonen redegjør for ordningene for studentutveksling i søknaden, samt i vedlegg 20. For studenter som skal ta master i Rettsvitenskap hos BI, vil studentutveksling skje på tredje semester. Ifølge studieplanen vil studenter som skal dra på utveksling ta emner som totalt tilsvarer minst 24 studiepoeng, hvorav minst 6 studiepoeng av disse må være i et fag som tilsvarer det obligatoriske emnet Law and Economics.

Per dags dato er det ikke opprettet egne utvekslingsavtaler direkte tilknyttet rettsvitenskap. Det er positivt at institusjonen har opprettet dialog med ulike utenlandske institusjoner for å få slike ordninger på plass. Særlig vises det til lovord fra ulike institusjoner innad i THEMIS-nettverket, et nettverk som består av europeiske institusjoner som tilbyr masterprogrammer i rettsvitenskap med en forretningsjuridisk profil. Komiteen vil likevel bemerke at dette ikke tilfredsstillende kravene til å ha minst én bindende avtale om studentutveksling på akkrediteringstidspunktet, ettersom BIs medlemskap i THEMIS avgjøres av nettverket i sin helhet, og ikke av enkeltinstitusjoner.

Det er ikke et krav at bindende avtaler om studentutveksling må foreligge på studietilbudsnivå ved akkreditering. Det er tilstrekkelig at avtalene er på institusjonsnivå så lenge de er på riktig nivå og er faglig relevante. BI har på institusjonsnivå inngått bindende avtaler for studentutveksling innen «Business Administration» knyttet til ERASMUS-program og øvrige bilaterale utvekslingsavtaler. Ifølge vedlegg 20 tilbyr blant annet avtalene med Milano, Maastricht, Wien og St. Gallen utveksling på masternivå. Avtalene gjaldt imidlertid kun til 2021. Videre er det lagt ved en avtale med ESADE Business School (Spania) for 2021-2022, men denne gjelder kun utveksling på bachelorgradsnivå.

Av avtalene som fremlegges i søknaden som ligger på institusjonsnivå under området «Business Administration», fremgår det ingen informasjon om hvilke emner som tilbys på de ulike institusjonene. BI har heller ikke redegjort for dette i søknaden. Komiteen kan derfor ikke vurdere hvorvidt avtalene har faglig relevans for master i rettsvitenskap, og om de er egnet til å oppfylle kravet om internasjonal studentutveksling. Videre er det også uklart hvordan BI skal forsikre seg om at studentene tar et emne som tilsvarer det obligatoriske emnet Law and Economics, se også punkt 3.2.2 Den sakkyndige komiteen bemerker også at institusjonen må redegjøre for prosessen institusjonen har for godkjenning av valgemner tatt i utlandet, slik at man sikrer emnets faglige relevans, samt unngår at studenter tar emner som fører til faglig overlapp. Det er videre ønskelig med mer informasjon om mulighetene studenter har for å ta mer enn 24 studiepoeng i utlandet, herunder blant annet mulighetene for å skrive masteroppgave i utlandet, eksempelvis mulighetene for å ta en «LL.M.».

Den sakkyndige komiteen har derfor, basert på det ovennevnte, samt informasjonen som kommer frem i vedlegg 20, kommet frem til at institusjonen ikke oppfyller kravet om internasjonal studentutveksling etter studietilsynsforskriften § 2-2 (8).

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høgskolen må

- **enten** fornye minst én tidligere avtale om utveksling på institusjonsnivå såfremt avtalen sikrer faglig relevant studentutveksling for kull som starter i 2023, **eller** opprette minst én bindende avtale om studentutveksling på studietilbudsnivå som sikrer faglig relevant studentutveksling for kull som starter i 2023
- gjøre rede for hvordan BI vil sikre at det dokumenteres at emnene som tas på utveksling er faglig relevante og sikrer studentenes læringsutbytte, samt hvordan man unngår at studenter tar emner fører til faglig overlapp
- gjøre rede for hvilke ordninger BI har for å forsikre seg om studentene tar et emne som har tilsvarende læringsutbytte, og som dermed kan erstatte, det obligatoriske emnet Law and Economics

Høyskolen bør

- gi ytterligere informasjon om og hvilke muligheter studenter har for å skrive masteroppgave i utlandet, herunder eksempelvis mulighetene for å ta en «LLM»

3.3.9 Praksisavtaler

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

Vurdering

Kravet knytter seg til å sikre at studentene som er i praksis kan oppnå det beskrevne læringsutbytte og det skal foreligge praksisavtaler mellom institusjonen og praksisstedet.

Den sakkyndige komitee bemerker at BI i søknaden ikke klart beskriver om muligheten for internship skal sidestilles med praksis. På bakgrunn av den oversendte emnebeskrivelsen for internship mener komiteen at det er nærliggende at internship skal forstås som praksis. Muligheten for internship må derfor ligge innenfor rammene av studietilsynsforskriftens § 2-2 (9), og det er følgelig et krav at det foreligger praksisavtaler mellom institusjonen og praksisstedet.

Søknaden inneholder ikke et avsnitt om praksis, men internship omtales som et valgemne på side 15 og 17. Søker har ikke vedlagt samarbeidsavtaler som inneholder en mulighet for praksis eller praksisavtaler.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- sikre at det foreligger praksisavtaler mellom BI og praksisstedet og at praksisavtalene oppfyller kravene i studietilsynsforskriftens § 2-2 (9)

3.3.10 Avgrensning og bredde

Studiekvalitetsforskriften:

Vurdering

Studiet er et mastergradsstudium i rettsvitenskap som skal kvalifisere til alle yrker som krever slik mastergrad, eksempelvis dommer og advokat. Ifølge søknaden skal studiet sikre tilstrekkelig bredde i den rettsvitenskapelige kompetansen, samtidig som det skal være en faglig dybde mot næringslivsrelaterte problemstillinger, også beskrevet som en «forretningsjuridisk profil».

For å oppnå den nødvendige kunnskapen, fremheves det i søknaden hvordan studiet har tatt høyde for en etablert tradisjon for hvilke fag som anses sentrale i en rettsvitenskapelig utdanning. BI viser til at noen relevante emner er minstekrav i bachelor-delen av studiet. Dette er beskrevet som «typisk juridisk metode, statsrett, formuerett, privatrett og forvaltningsrett». Det fremgår så at påbygningen i masterdelen av studiet skal knytte seg til emner som «typisk sivil- og straffeprosessrett, strafferett, fordypning i metode og spesialemner».

For å sikre at studentene har de nødvendige kunnskapene til å ta masterstudiet stiller BI krav om «bachelor i rettsvitenskap eller tilsvarende». Bachelor i rettsvitenskap er ikke normert. Hva som skal regnes som «tilsvarende» er heller ikke beskrevet. I den supplerende informasjonen fra 28. april 2022 fremgår en presisering av opptakskravet, med en oversikt over emner og ferdigheter som bachelorgraden må sikre.

For at kravet til bredde til en master i rettsvitenskap skal ivaretas, må høyskolen derfor sikre at de som tas opp har tre år med juridisk utdanning på minst bachelornivå som sikrer den nødvendige bredden for en femårig utdanning i rettsvitenskap sammen med de fagene som inngår i masterutdanningen. Se også punkt 3.2.1.

Masterstudiet skal bestå av en del fag og emner som skal sikre den generelle rettsvitenskapelige kompetansen. Dette er ifølge søknaden «i første rekke juridisk metode, internasjonalisering og etikk, EU- and EEA law in practice, forvaltningsrett, alminnelig og spesiell strafferett, straffeprosess og tvisteløsning i sivile saker, samt masteroppgaven». Den forretningsjuridiske profilen skal sikres gjennom fagene «selskapsrett, skatterett, Law and Economics, Commercial Contracts og valgkursene». Valgemnene studentene kan velge blant er «Corporate Finance Law, Intellectual Property Law, Legal Tech, Competition Law, Labour Law, Internship og Financial Management».

De obligatoriske fagene og emnene vil, sammen med de fagene og emnene som er forutsatt gjennomført som vilkår for opptak, sikre den nødvendige bredden for en profesjonsutdanning i rettsvitenskap. Komiteen anser at valgemnene, sammen med kravene til masteroppgaven, gir studiet en forretningsjuridisk profil.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt.

Høyskolen bør

- tydeliggjøre i opptakskravene krav til hvilke fag og emner en «Bachelor i rettsvitenskap eller tilsvarende» skal inneholde for å sikre tilstrekkelig bredde

3.4 Krav til fagmiljø

3.4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabil over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Vurdering

Det juridiske fagmiljøet ved Institutt for rettsvitenskap og styring ved BI vil være aktuelle for studiet.

Fagmiljøtabellen som er vedlagt den supplerende informasjonen datert 28. april 2022 (med de forbehold som er nevnt i komiteens vurdering under punkt 3.4.4) er lagt til grunn for vurderingen av fagmiljøet tilknyttet studietilbudet. Vurderingene vil bli gjort på grunnlag av fagmiljøtabellens navngitte og allerede ansatte personer. Med disse forbeholdene vil fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk bestå av totalt 9,53 årsverk, hvorav 5,36 årsverk er avsatt til undervisning og veiledning og 4,7 årsverk er avsatt til FoU. BI planlegger for et årlig opptak på 30-40 studenter de første årene.

De rettsvitenskapelige forskningsmiljøene i Norge ble i 2021 evaluert av Forskningsrådet (JUREVAL). I sin vurdering av fagmiljøet ved BI, konkluderte JUREVAL¹:

«The Department of Law and Governance is a strong institution for education in law related to business. The field is interpreted broadly in terms of legal fields, which the Committee appreciates. The department has a strong connection to the recipients of education and research, namely the business community. The Committee can also state that the department is indeed in the process of fulfilling its goal of increasing research, but that work remains to be done to internationalise and expand externally funded research through applications for research grants. We also conclude that the department performs very strongly in terms of education and societal relevance.»

Samtidig konkluderte JUREVAL med at de ansatte hadde en høy undervisningsbyrde, med lite tid til forskning.

Studiekvalitetsforskriften krever at mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse. Studietilsynsforskriften presiserer dette til at fagmiljøet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, og være kompetansemessig stabil over tid.

¹ <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/2021/jureval-bi.pdf>

Komiteen anser at fagmiljøet ved BI generelt sett oppfylder disse kravene. Institutt for rettsvitenskap og styring har siden 1990-tallet planmessig bygget opp et omfattende og kompetent juridisk fagmiljø. Gjennom årene har det vært en jevn økning i antallet ansatte tilknyttet det juridiske fagmiljøet, og fagmiljøet har vært meget stabilt med liten avgang av personer.

Studiet er et masterstudium på avansert nivå der undervisningen er basert på forskning. Det ligger i studiets egenart at fagpersonene som skal undervise må være faglig oppdatert og formidle forskningsresultatene i undervisningen. Etter studiekvalitetsforskriften skal fagmiljøet dekke fag og emner som studietilbudet består av og ha relevant kompetanse. Når det gjelder hvordan studietilbudets sentrale deler er dekket av ansatte med minst førstestillingskompetanse og i hovedstilling ved institusjonene vises det til komiteen vurdering av studietilsynsforskriften § 2-3 fjerde ledd i punkt 3.4.4.

Ifølge søknaden har de emneansvarlige i hovedsak sine forskningsresultater fra samme fagområde som de har ansvar for på studiet. Samtlige emner har emneansvarlige som er professor eller førsteamanuensis, og de vil bidra med undervisning på de emnene, som de har ansvar for. I to av emnene er det medemneansvarlige som er høyskolelektorer.

Emneansvarlig i emnet «Juridisk metode, internasjonalisering og etikk» er en førsteamanuensis som har en ph.d.-avhandling innen opphavsrett. Åndsverksloven gjennomfører Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, og metodiske utfordringer knyttet til tolkningen av lover som gjennomfører forpliktelser etter EØS-avtalen, sto sentralt i hennes ph.d.-avhandling. Ifølge den vedlagte CV-en har hun publisert en rekke arbeider innen opphavsrett. Ingen av arbeidene kan sies å være innenfor fagområdet metode eller etikk. Selv om metodiske innslag inngår i ethvert rettsvitenskapelig arbeid på et visst nivå, er det således ikke dekning for å si at hun i hovedsak har sine forskningsresultater fra samme fagområde som hun skal ha ansvar for på studiet. Fagmiljøet som helhet må allikevel sies å dekke metode da fagmiljøet består av et relativt stort antall aktive forskere og folk med førstestillingskompetanse.

Emneansvarlig i «EU- and EEA Law» er en førsteamanuensis med en egen LL.M i EU law, samt et forskningsprosjekt om EU procurement law. Hans publiserte forskning er i det vesentligste innen internasjonal sjørett. Han har således ikke i hovedsak sine forskningsresultater fra samme fagområde som han skal ha ansvar for på studiet, men må likevel anses for å dekke emnets områder. Det er dessuten også andre i fagmiljøet som har forskningskompetanse innen EU-rett.

Emneansvarlig i «Skatterett» er en førsteamanuensis som har skatterett som kjernen i sin forskning.

Emneansvarlig i «Selskapsrett» er en professor som har selskapsrett som kjernen i sin forskning og en høyskolelektorsom har skrevet flere forskningsartikler om selskapsrett, og som for tiden holder på med en ph.d.-avhandling i selskapsrett.

Emneansvarlig i emnet «Commercial Contracts» er en førsteamanuensis som skrev om standardiserte avtalevilkår i ph.d.-avhandlingen sin og som handlet om Licensing of user-generated content: how online platforms exploit user's copyrighted works" og en professor med skatterett som sitt felt.

Emneansvarlig for emnet «Tvisteløsning i sivile saker og straffeprosess» er en professor som har sin forskningsinteresse særlig innenfor kontraktsrett. Han har således ikke i hovedsak sine forskningsresultater fra samme fagområde som han skal ha ansvar for på studiet. Medansvarlig for den delen som omhandler straffeprosess er en høyskolelektor II.

Emneansvarlig for emnene «Alminnelig strafferett» og «Spesiell strafferett» er en førsteamanuensis og hennes ph.d.-avhandling handler om ekstern revisors erstatningsansvar. Hun har ellers publisert arbeider innenfor revisjonsrett. Hun har således ikke i hovedsak sine forskningsresultater fra samme fagområde som hun skal ha ansvar for på studiet. I tillegg er det en høyskolelektor som er medansvarlig for emnet, som har publisert arbeider innenfor regnskapsrett. Han har en artikkel om kriminalisering av mindre vesentlige regnskapslovbrudd, men det er ikke dekning for å si at han i hovedsak har sine forskningsresultater fra samme fagområde som han skal ha ansvar for på studiet.

Emneansvarlig for emnet «Law and Economics» og valgemenet «Intellectual Property Law» er en professor med forskningsarbeider som ligger innenfor områdene kontraktsrett, immaterialrett og markedsføringsrett. Hennes ph.d.-avhandling fra Copenhagen Business School omhandler bruk av markedsundersøkelser som bevis i varemerke- og markedsføringsrett. Hun har ikke i hovedsak sine forskningsresultater fra «law and economics» som hun skal ha ansvar for på studiet.

Emneansvarlig for emnet «Forvaltningsrett - utvalgte emner» er en professor som har en rekke forskningsarbeider innen offentlig regulering og verdipapirhandel. Dette kan ses som spesielle forvaltningsrettslige emner.

De emneansvarlige har alle forskningskompetanse, og det er slik sett en kobling mellom studietilbudet og forskning. Det som kan problematiseres er om denne koblingen kan sies gjennomgående å være «relevant». De fagansvarlige har alle rettsvitenskapelig kompetanse, og deres forskning er således generelt sett av relevans for en mastergrad i rettsvitenskap. Større grad av tvil er det når det gjelder om de sentrale emnene innen studiet er dekket på relevant måte av de emneansvarlige eller av fagmiljøet som helhet, se også punkt 3.4.4. Det gjelder særlig de obligatoriske emnene i studiet. Fagmiljøet dekker utvilsomt de forretningsjuridiske emnene som selskapsrett, kontraktsrett, konkurranserett og immaterialrett, og har god forskningskompetanse i skatterett, regnskapsrett og revisjonsrett. Det er imidlertid ingen som har en hovedtyngde av sin kompetanse innenfor europarett, forvaltningsrett eller Law and Economics, og fagene strafferett og prosessrett er nesten ikke dekket i det heletatt.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- styrke fagmiljøet med høy faglig forskningskompetanse i prosess- og strafferett

Høyskolen bør

- styrke fagmiljøet med kompetanse i europarett, forvaltningsrett og Law and Economics

3.4.2 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Vurdering

Kravet knytter seg til at fagmiljøet må ha en utdanningsfaglig kompetanse som er tilpasset studiet, og at det aktivt må legges til rette for utvikling av denne kompetansen.

Søknaden inneholder ingen egen oversikt over hvem som har og hvem som mangler relevant utdanningsfaglig kompetanse. Av de enkeltes CV-er fremgår det at flere av de ansatte har gjennomført eller holder på med å gjennomføre omfattende kurs i pedagogisk og digital kompetanse. For enkelte ansatte står det imidlertid ingenting om dette. Den sist innsendt fagmiljøtabellen inneholder 30 navngitte personer. I sine CV-er oppgir 14 av disse at de har utdanningsfaglig og digital kompetanse i form av kurs som er fullført eller påbegynt. De 16 øvrige omtaler ikke sin utdanningsfaglige kompetanse. Det er en svakhet at over halvparten av de ansatte som skal bidra faglig i studieprogrammet ikke oppgir noen informasjon om sin utdanningsfaglige kompetanse.

Av søknaden fra institusjonen vises det til at de ansatte har omfattende erfaring fra undervisning, veiledning og emneansvar, både fra BI og fra andre institusjoner. Det fremgår videre at nyansatte som mangler basiskurs i pedagogikk, må ta dette innen to år, samt at det er et mål at samtlige ansatte i det juridiske fagmiljøet skal gjennomføre kurset eller tilsvarende i løpet av 2024. Det er etter komiteens mening viktig at dette følges opp, og i tillegg bør det arbeides med å sørge for at alle ansatte på noe vis redegjør for eller dokumenterer sin utdanningsfaglige kompetanse. Per nå mangler dette i over halvparten av CV-ene.

Basert på beskrivelsene av innholdet i BIs kurs «Foundations of Teaching and Learning» og opplysningene om hvordan Læringssenteret arbeider med oppdateringskurs, målrettet opplæring, hjelp og veiledning, legges det til grunn at institusjonen har gode muligheter for å sikre og utvikle fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, tilpasset studiets egenart, organisering og nivå.

Det fremgår ikke av søknaden eller dokumentasjonen at det eksisterer noen form for meritteringsordninger eller særlige utdanningsstrategier. Slike ordninger kunne vært gode strategiske grep for å fremme arbeidet med den utdanningsfaglige kompetansen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt.

Høyskolen bør

- sørge for at alle som deltar i programmet redegjør for sin utdanningsfaglige kompetanse
- følge opp målet om at alle ansatte skal ha gjennomført kurs eller tilsvarende innen 2024

3.4.3 Faglig ledelse

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-3 (3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Vurdering

Studietilbudet har en overordnet faglig ledelse gjennom Programrådet MSc som ledes av dekan ved BI. Her ligger det overordnede ansvaret for programstrategi, evaluering, oppfølging og utvikling. På programnivå ledes programmet av Associate Dean. Gjennom nåværende Associate Dean sikres en faglig ledelse med akademisk bakgrunn fra masterprogrammets fagområde. Vedkommende har professorkompetanse, lang og bred erfaring fra forskning og undervisning, og erfaring fra ledelse av andre studieprogram. Associate Dean har ansvaret for den faglige og pedagogiske kvaliteten, samt evaluering og oppfølging av masterstudiet, og den som innehar stillingen per nå synes å være meget godt kompetent til det. Siden den overordnede faglige ledelsen ligger hos Programrådet MSc ledet av dekan ved BI, blir det viktig at den som leder utdanningen på programnivå også i fremtiden har bakgrunn og tilstrekkelig kompetanse fra programmets fagområde, rettsvitenskap.

De beskrevne prosesser for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling fremstår tilstrekkelige, og ansvaret og oppgaver synes godt fordelt. Gjennom de årlige emnerevideringsprosessene, årlige programrapporter og programseminar, legges det til rette for både kontroll, samhandling og utvikling.

De programansvarliges rolle og oppgaver kunne imidlertid med fordel vært bedre beskrevet med tanke på ledelse, kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Det samme gjelder studentens involvering i arbeidet med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt.

Høyskolen bør

- sikre at leder av utdanningen på programnivå har tilstrekkelig rettsvitenskapelig kompetanse også i fremtiden.
- sikre at de programansvarlige har tydelige roller i ledelse og kvalitetssikring av studieprogrammet, samt at ansvar og oppgaver beskrives tydelig
- sikre at studentene kan ta en aktiv del i kvalitetssikringen av studieprogrammet

3.4.4 Tilsatte i hovedstillinger og sentrale deler

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse ansatte med førstestillingskompetanse.
- c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.

Vurdering

Kravet innebærer både at minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen, og at det skal være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. Siden dette er et masterstudium må 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse.

Fagmiljøtabellen som er vedlagt den supplerende informasjonen datert 28. april 2022, avviker noe fra den opprinnelige fagmiljøtabellen innsendt med søknaden. Vi har lagt til grunn den sist innsendte fagmiljøtabellen. I den supplerende informasjonen fremgår det også opplysninger om pågående rekrutteringsprosesser ved institusjonen. Det anføres fire personer (A-D) som «forventes ansatt sommeren 2022». For to av stillingene er stillingsutlysning under bearbeidelse, og for de to andre er prosessen kommet lengre, men ansettelse har ikke skjedd. Det foreligger dermed ikke konkrete navn eller vedlagte CV-er, og vi har ingen mulighet til å vurdere verken personenes kompetanse eller sannsynligheten for at ansettelse vil skje. I tillegg til dette gis det opplysninger om en fremtidig plan for rekruttering (andre og tredje trinn). Dette ligger noe frem i tid og er lite konkret. For denne vurderingen er det ikke mulig å trekke inn noen av disse mulige fremtidige ansettelsene. Vurderingene vil bli gjort på grunnlag av fagmiljøtabellens navngitte og allerede ansatte personer.

Med disse forbeholdene vil fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk bestå av totalt 9,53 årsverk. Av disse består 8,55 årsverk av ansatte i fast hovedstilling ved enheten. 7,59 årsverk i programmet vil bestå av ansatte i hovedstilling med førstestillingskompetanse, hvorav 3,07 årsverk med professor/dosentkompetanse. Dette innebærer at kravet om 50 prosent årsverk med hovedstilling ved institusjonen, 50 prosent med førstestillingskompetanse og 10 prosent med professorkompetanse er oppfylt.

Spørsmålet blir om det er ansatte med hovedstilling ved institusjonen og med førstestillingskompetanse «i de sentrale delene av studietilbudet».

I sin supplerende informasjon har BI anført at tvisteløsning, straffeprosess og strafferett, i tillegg til den forretningsjuridiske profilen med fagene kommersiell kontraktsrett, skatterett og selskapsrett, er det sentrale for masterstudiet. Vi vil legge til at også masteroppgaven må regnes som en sentral del av studiet. I tillegg må metode etter komiteens mening regnes som en sentral del av et masterprogram i rettsvitenskap.

For masteroppgaven og for de tre fagene under den forretningsjuridiske profilen, synes det klart at det finnes flere ansatte med førstestillingskompetanse i hovedstilling ved BI. Selv om det ikke er noen som hovedsakelig har sine forskningsresultater innenfor metode, legger vi til grunn at kravene her likefullt er oppfylt som følge av det er et relativt stort antall aktive forskere og folk med førstestillingskompetanse i miljøet. Gjennom sine rettsvitenskapelige forskningsarbeider har disse dokumentert tilstrekkelig kompetanse i metode til at kravet må være oppfylt. For områdene tvisteløsning, straffeprosess og strafferett er imidlertid ikke dette like klart.

For «Tvisteløsning i sivile saker og straffeprosess» har den emneansvarlige professorkompetanse, men som drøftet i punkt 3.4.1 er det ut fra personens forskningsbakgrunn vanskelig å si at han har minst førstestillingskompetanse innen prosessrett. De personene som ellers skal delta i emnet er ikke ansatt i hovedstilling ved BI. Vi kan heller ikke se at det er andre i fagmiljøet som kan sies å ha førstestillingskompetanse innen prosessrett.

For alminnelig og spesiell strafferett er en førsteamanuensis og en høyskolelektor oppført som emneansvarlige og undervisere. Det er således bare én av disse som i utgangspunktet har førstestillingskompetanse. Som også drøftet i punkt 3.4.1, kan det imidlertid ikke legges til grunn at vedkommende har førstestillingskompetanse innenfor faget strafferett. Heller ikke her finner vi at det er andre i fagmiljøet som sikrer den tilstrekkelige kompetansen innen strafferett.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- styrke fagmiljøet slik at det blir ansatte med minst førstestillingskompetanse og i hovedstilling i fagområdene tvisteløsning i sivile saker, straffeprosess og strafferett

3.4.5 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Vurdering

Fagmiljøet kan dokumentere resultater på høyt nivå innen rettsvitenskap. Fra søknaden fremgår det at forskningsresultatene fra juristmiljøet omfatter en rekke publikasjoner innen feltet, spesielt forretningsjus, i anerkjente nasjonale og internasjonale tidsskrifter. I tillegg kommer en lang rekke fagbøker, kommentarutgaver, lærebøker, oppgavesamlinger m.m.

I vurderingen av fagmiljøets forskning skrev komiteen for JUREVAL:

«De rettsvitenskapelig ansatte ved BI har en høy produksjon av bøker utgitt på norske forlag, sett i forhold til instituttets størrelse. Komiteen bemerker imidlertid at instituttet så langt ikke har levd opp til sin strategi om økt internasjonal publisering. Av publikasjonene som ble sendt inn til evalueringen, er flertallet velskrevne beskrivelser av juridiske problemstillinger. Publikasjonene hadde vært tjent med en grundigere teoretisk analyse og diskurs om hva resultatene viser, sett i en bredere juridisk og samfunnsmessig sammenheng. Den rettsvitenskapelige forskningen ved BI har ofte en tradisjonell tilnærming, ikke minst når det gjelder metodikk. Komiteen hadde forventet at forskningen var mer innovativ, gitt det tverrfaglige miljøet ved instituttet.»

Basert på informasjonen i søknaden slutter komiteen seg til denne vurderingen. Til tross for de kritiske merknadene, driver fagmiljøet rettsvitenskapelig forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt nivå over et bredt felt av emner og kan derfor vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er generelt sett tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Komiteen forstår likevel ikke forskriftens krav slik at det til enhver tid må dokumenteres forsknings- og utviklingsarbeid innenfor hele studiets bredde. Dette kan derfor heller ikke være et krav for akkreditering av studiet. Mange i fagmiljøet har nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeidspartnere. Foreløpig har det i mindre grad resultert i internasjonal publisering eller sampubliseringer med forskere fra andre land. Komiteen anser likevel at dette kravet er oppfylt.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt.

3.4.6 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Vurdering

Særlig innenfor skatterett, selskapsrett, kapitalmarkedsrett, immaterialrett, arbeidsrett og IT-rett deltar fagmiljøet i en rekke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet. Ut fra det som fremgår av dokumentasjonen synes fagmiljøet ikke å delta i mer allmenne juridiske nettverk som de regulære nordiske møtene i forvaltningsrett, nordiske formuerettsdager, nordisk administrativt forbund og den nordiske kriminalistforening, og heller ikke norsk forening for europarett. Det mangler således samarbeid og nettverk som er relevante for sentrale deler i masterstudiet.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt.

Høyskolen må

- utvide bredden i sin deltakelse i internasjonalt samarbeid og faglige nettverk som er relevante for studietilbudet

3.4.7 Praksisveiledere

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Kravet er ikke relevant da studiet ikke har obligatorisk praksis.

4 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndige komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler ikke akkreditering av Master i rettsvitenskap ved Handelshøyskolen BI.

Følgende krav i studietilsynsforskriften er vurdert som ikke oppfylt:

- § 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.
- § 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.
- § 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.
- § 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.
- § 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.
- § 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.
- § 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.
- § 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.
- § 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.
- § 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Følgende krav i studiekvalitetsforskriften er vurdert som ikke oppfylt:

- § 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.
- § 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

5 Dokumentasjon

- 21/08798-1 STIFTELSEN HANDELSHØYSKOLEN BI - søknad om akkreditering av master i Master i rettsvitenskap
- 21/08798-2 STIFTELSEN HANDELSHØYSKOLEN BI – Institusjonsprofil
- 21/08798-4 Ettersendelse av dokument til søknaden
- 21/08798-19 Supplering av søknadsdokumentasjon — akkreditering av master i rettsvitenskap ved Handelshøyskolen BI
- 21/08798-21 Ettersending av supplerende dokumentasjon

Vedlegg

Vedlegg 1 Studiets læringsutbytte

Studiets læringsutbytte slik det er beskrevet i søknaden:

KUNNSKAP

Ved gjennomført studium har kandidaten:

- Avansert kunnskap om juridiske problemstillinger, særlig i kommersielle forhold
- Inngående kunnskap om juridisk metodelære, med spesiell vekt på forholdet til internasjonale kilder
- Inngående kunnskap om sentrale juridiske problemstillinger innen forvaltningsrett, EU-/EØS-rett, menneskerettigheter, strafferett og tvisteløsning
- Spesialisert innsikt i det forretningsjuridiske fagområdet, så som selskapsrett, skatterett, kontrakts- og obligasjonsrett og rettsøkonomi
- Spesialisert kunnskap innenfor fagområder som dekkes av masteroppgaven, som vil være innenfor fagområdet forretningsjus
- God kunnskap om rettssystemets rolle nasjonalt og internasjonalt, særlig om EU-/EØS-rettens betydning i norsk rett
- God kunnskap om de verdier som ligger til grunn for retten og de etiske utfordringer knyttet til juristers rolle i samfunnet
- God oversikt over fagdebatter om rettsspørsmål i det juridiske fagmiljøet og i samfunnet for øvrig

FERDIGHET

Ved gjennomført studium kan kandidaten:

- Identifisere og analysere rettslige problemer på en metodisk og etisk forsvarlig måte, herunder utrede og vurdere relevant faktum
- Foreta selvstendige vurderinger og analyser av rettsreglers innhold) og hvordan reglene bør være
- Anvende nasjonale, EØS-/EU-rettslige og internasjonale rettskilder, herunder menneskerettigheter, på en kritisk og selvstendig måte, også på ukjente rettsområder
- Argumentere skriftlig og muntlig, både på norsk og engelsk, for et rettslig standpunkt på en tydelig og presis måte
- Utrede rettsreglene innen ulike rettsområder og utforme avtaler, selskapsvedtekter og andre juridiske dokumenter
- Gjennomføre ulike typer juridiske arbeidsoppgaver spesielt innenfor en forretningsjuridisk kontekst, men også i andre rettslige sammenhenger
- Gjennomføre et selvstendig forskningsprosjekt om et forretningsjuridisk emne i tråd med forskningsetiske normer

GENERELL KOMPETANSE

Ved gjennomført studium har kandidaten oppnådd kompetanse slik at vedkommende:

- Har utviklet evnen til å se hvordan kommersielle beslutninger har betydning for tolkning og etterlevelse av rettsreglene, og vice versa
- Har utviklet evnen til å tilegne seg juridisk kunnskap og ferdigheter, også på ukjente rettsområder
- Har utviklet evnen til selvstendig kritisk tenkning og kan bidra til nytenkning
- Kan foreta og formidle selvstendige juridiske analyser og vurderinger på norsk og engelsk
- Har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter til å mestre forhandlingssituasjoner i en internasjonal kontekst
- Kan kommunisere juridiske problemstillinger og konklusjoner til spesialister og til allmennheten
- Kan identifisere etiske problemstillinger og håndtere disse på en forsvarlig måte
- Kan vurdere den gjensidige påvirkningen mellom bærekraftig utvikling og rettsreglene

Vedlegg 2 Akkrediteringsprosessen

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om søknaden er tilfredsstillende dokumentert slik at søknaden kan sendes til sakkyndig vurdering. For søknader som går videre, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De sakkyndige må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften. Institusjonene gis mulighet til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige før oppnevning.

NOKUT har ansvar for opplæring, veiledning og oppfølging av de sakkyndige gjennom akkrediteringsprosessen. De sakkyndige samler sine vurderinger i en rapport. I sin faglige vurdering skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering. Dersom komiteen anbefaler akkreditering, får institusjonene én uke til å kommentere eventuelle faktafeil i rapportutkastet. Dersom komiteen ikke anbefaler akkreditering, får institusjonen tre uker til å kommentere utkastet og gjøre mindre endringer i studieprogrammet. De sakkyndige får institusjonenes kommentarer og avgir en tilleggsvurdering. Basert på de sakkyndiges anbefaling og NOKUTs vurdering av de formelle vilkårene for akkreditering fatter NOKUTs tilsynsdirektør vedtak.

Vedlegg 3 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Studietilsynsforskriften § 5-6 første ledd fastsetter kravene til sakkyndige ved akkreditering av studietilbud på bachelor- og mastergradsnivå.

Professor Hans Petter Graver, Universitetet i Oslo Hans Petter Graver er født i 1955. Han ble *cand. jur.* ved Universitetet i Oslo i 1980 og dr. juris 1986 samme sted på avhandlingen «Den juristskapte virkelighet» (Tano 1986). Etter å ha arbeidet i Forbruker og administrasjonsdepartementet og Regjeringsadvokaten ble han professor i 1993, i retts sosiologi, men med særlig plikt til å undervise i forvaltningsrett. Han var faglig leder for Senter for europaforskning ARENA 2001-2003 og dekan ved Det juridiske fakultet 2008-2015.

Hans vitenskapelige arbeider omfatter bøker og artikler over et vidt felt blant annet innen forvaltningsrett, retts sosiologi, rettshistorie, rettsteori og argumentasjonsteori og retorikk. For tiden leder han et toppforskprosjekt finansiert av Norges forskningsråd om Domstolenes bristepunkt - Om dommere når rettsstaten er under press. Graver er medlem av Det Norske Videnskaps-Akademi og preses 2019-2021. Han er æresdoktor ved universitetet i Helsingfors (2010), ved universitetet i Heidelberg (2017) og ved universitetet i Uppsala (2020). I 2019 ble han valgt som æresmedlem av Juridiska föreningen i Finland.

Graver har videre deltatt i evalueringen av de juridiske fakultetene ved Universitetet i Stockholm (2010) Universitetet i Uppsala (2011 og 2017) Københavns Universitet (2013) Helsingfors universitet (2019) og School of business and law Göteborg (2019) og (2020 research education).

Professor Lena Lauritsen Bendiksen, UiT - Norges arktiske universitet

Bendiksen har vært tilknyttet Universitetet i Tromsø siden 1997, og ble professor i 2013. I perioden 2018-2021 var hun dekan ved Juridisk fakultet i Tromsø. Hun var prodekan for utdanning samme sted fra 2009-2013. Hennes forskningsinteresser er særlig knyttet til barnerett, menneskerettigheter og metode. Bendiksen har blant annet ledet fyrtårnsprosjektet "Kompetanse og læringsutbytte" (2015–2017) og deltatt i flere andre utdanningskvalitetsprosjekter. Hun har arbeidet sammen med Result – Ressurssenteret for undervisning, læring og teknologi ved UiT, i prosjekter knyttet til utvikling av nye undervisningsopplegg, pedagogisk kompetanse hos undervisere og meritteringssystemer. Bendiksen ble tildelt UiTs Utdanningspris for 2017, hvor hennes utvikling av nyskapende undervisning ble trukket frem. Hun ble meritert underviser ved UiT i 2018. Bendiksen har tidligere erfaring som sakkyndig for NOKUT ved periodisk tilsyn med kvalitetsarbeid, og hun har deltatt i sakkyndige komiteer for akkreditering av undervisningstilbud i andre nordiske land.

Professor Hanne Søndergaard Birkmose, Syddansk Universitet

Hanne Søndergaard Birkmose er professor og instituttleder på Syddansk Universitet. Hun var tidligere professor i rettsvitenskap ved Aarhus Universitet, hvor hun også var studieleder for bachelorutdannelsen i erhvervsøkonomi-erhvervsret (HA(jur.)) og kandidatutdannelsen i erhvervsøkonomi-erhvervsret (cand.merc.(jur.)). Hennes primære forskningsområder er selskapsrett, corporate governance og regulering av finansielle virksomheter, og hun har særlig hatt fokus på aktivt eierskap og de institusjonelle investorene. Hun har tidligere hatt oppdrag som sakkyndig for NOKUT og har medvirket ved evalueringer av studier både ved Syddansk Universitet og Aalborg Universitet.

Student Marie Solberg, UiT – Norges arktiske universitet

Marie Solberg er student ved mastergradsstudiet i rettsvitenskap ved UiT – Norges arktiske universitet. Hennes masteroppgave omhandler "Kravet om dobbel straffbarhet i norsk rett". Solberg har jobbet som trainee i flere advokatfirma, og i perioden 2019-2021 var hun informasjonskonsulent ved det juridiske fakultet ved UiT – Norges arktiske universitet. Hun har tidligere vært tillitsvalgt for 2. og 3. avdeling Rettsvitenskap og medlem av arbeidsgruppe for metodefag som utarbeidet ny fagbeskrivelse herunder ny vurderingsform og eksamenskrav ved samme institusjon. Solberg er også studentrepresentant fra UiT– Norges arktiske universitet i Centre on Experiential Legal Learning - CELL-Norge.